

45 DẪN CHỨNG

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

VỀ MỘT HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG

1. Dự án trồng rừng của Hà Anh Tuấn

Được bắt đầu vào năm 2019 với tên Rừng Việt Nam, được nam ca sĩ chính thức công bố trên sân khấu của Truyen Ngan Concert tại Hà Nội vào tháng 10/2019. Toàn bộ kinh phí sử dụng cho dự án này được Hà Anh Tuấn và công ty Viet Vision trích ra từ những sản phẩm nghệ thuật. Sau khi dự án được khởi động, trong năm 2020, ca sĩ đã phối hợp lực lượng địa phương trồng cây tại Lâm Đồng (tháng 8/2020) với 3.500 cây mai anh đào, thông ba lá; Đà Nẵng có 305 cây dầu rái, chó đen; Hà Giang (tháng 1/2021) gồm 3.200 cây sa mộc. Và gần đây, 5.000 cây sao đen đã bắt đầu được trồng phủ xanh mảnh đất rộng 7,5 ha tại rừng Tà Cú, tỉnh Bình Thuận. Anh chia sẻ: “Đây là dự án dành cho cộng đồng mà tôi đeo đuổi nhiều năm qua. Với tôi, bảo vệ thiên nhiên là bảo vệ cuộc sống. Mỗi người làm một việc nhỏ sẽ tạo ra thành quả lớn.”

→ *Môi trường là nơi cung cấp không gian, điều kiện sống cho con người và con người cần có trách nhiệm bảo vệ, cải thiện môi trường.*

2. Chiến dịch “Tắt đèn Bật ý tưởng”

Một sáng kiến do dự án môi trường BOOVironment trực thuộc Công ty Cổ phần Thương mại BOO thực hiện. Chiến dịch có mục đích nâng cao nhận thức về biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường và lan tỏa thông điệp bảo vệ môi trường tới các bạn trẻ khắp mọi miền đất nước, hưởng ứng sự kiện Giờ Trái Đất do tổ chức WWF (World Wildlife Fund) phát động trên toàn

thế giới. Khởi xướng từ năm 2010, đến nay, “Tắt đèn Bật ý tưởng” đã thực sự trở thành một hoạt động thường niên có hiệu ứng lan tỏa lớn tới cộng đồng, góp phần truyền cảm hứng và thay đổi nhận thức về các vấn đề môi trường còn tồn tại.

→ *Môi trường là nơi cung cấp không gian, điều kiện sống cho con người và con người cần có trách nhiệm bảo vệ, cải thiện môi trường.*

3. Dự án “Chậu nhựa đại dương” của Ally Mitchell, 39 tuổi, một thợ lặn đến từ Glasgow, Scotland

Anh đã và đang cứu các sinh vật biển trên thế giới thông qua dự án “Chậu nhựa đại dương”, biến rác thải nhựa từ đại dương thành những chậu cây xinh xắn. Kể từ khi thành lập công ty vào năm 2020, Ally đã thành công trong việc loại bỏ hàng tấn nhựa, tạo nên 2.200 chiếc chậu, mỗi chiếc có giá 20 USD. Ngoài ra, toàn bộ lợi nhuận sẽ được chuyển cho Ghost Fishing UK, một tổ chức từ thiện của những người lặn biển tình nguyện.

→ *Môi trường là nơi cung cấp không gian, điều kiện sống cho con người và con người cần có trách nhiệm bảo vệ, cải thiện môi trường.*

4. Sao biển Phú Quốc chết khô vì du khách “sống ảo”

Mới đây trên nhiều diễn đàn du lịch, câu chuyện một du khách đăng tải bức ảnh sao biển chết khô do bị đưa lên bờ để chụp ảnh “sống ảo” ở Rạch Vẹm, Phú Quốc đã thu hút nhiều sự quan tâm. Đa số các bình luận là phần nộ bởi hành động thiếu hiểu biết của một số bạn trẻ đã dẫn đến cái chết không đáng có của loài sinh vật biển vốn là biểu trưng của vùng biển này. Thực tế, việc bắt sao biển lên bờ đã trở thành “thói quen” của một số du khách. Trên các trang mạng, nhiều tài khoản liên tục chia sẻ những tấm hình check-in của cả những người nổi tiếng dùng sao biển làm công cụ sống ảo mà không biết rằng chỉ cần rời khỏi mặt nước tầm vài chục giây, sao biển sẽ chết ngay.

5. Onitsuka Tiger - Một thương hiệu thời trang vì môi trường có tiếng đến từ xứ sở hoa anh đào

Thương hiệu đã trở lại cùng với bộ sưu tập mới từ tháng 1/2023 “MEXICO 66 CACTFUL” mang hơi hướng đương đại, là sự kết hợp giữa di sản văn hóa và thời trang thể thao. Đặc biệt, đây là thương hiệu đầu tiên sử dụng chất liệu độc đáo mà có lẽ chưa một ai nghĩ tới dành cho sản phẩm mới của mình - cây xương rồng. Vật liệu sinh học CACTFUL được sử dụng trong quá trình sản xuất không sử dụng các hóa chất độc hại như phthalates hoặc PVC

(polyvinyl clorua), tiêu thụ ít nước hơn và cũng giảm lượng khí thải CO₂ khoảng 80% so với da thật thông thường.

→ *Môi trường là nơi cung cấp không gian, điều kiện sống cho con người và con người cần có trách nhiệm bảo vệ, cải thiện môi trường.*

6. Hệ lụy của những định kiến sai lệch về ngành học tràn lan trên nền tảng mạng xã hội

Ngay trên các nền tảng mạng xã hội, nội dung chia sẻ về định hướng nghề nghiệp, ngành học đã được nhiều cá nhân khai thác. Đáng nói, những đoạn video “Ngành học vô dụng nhất” lại thu hút hàng nghìn đến hàng chục nghìn lượt xem trên TikTok, thu về hàng nghìn lượt thích và bình luận càng khiến cho học sinh hoang mang trước ngưỡng cửa nghề nghiệp. Điều này khiến một số học sinh lớp 12 đang có ý định thi vào các ngành nghề này khá bối rối trước con đường sắp chọn. Học sinh Nguyễn Hùng Mạnh, trường THPT Nam Hà Nội chia sẻ:

“Ngành nghề em bị chọn gần mức tiêu cực, với cả vô dụng khiến em khá hoang mang.” Các chuyên gia khẳng định, không tấm bằng đại học nào vô dụng. Tương lai có triển vọng hay không phần lớn là do năng lực bản thân. Trong giai đoạn chọn ngành, các thí sinh cần chất lọc thông tin, tìm đến các kênh uy tín trước khi đưa ra quyết định của bản thân.

→ *Lựa chọn đúng ngành nghề phù hợp với sở thích, đam mê, khả năng và điều kiện bản thân là điều vô cùng quan trọng đối với mỗi người trẻ hiện nay.*

7. Dự án phần mềm tư vấn hướng nghiệp cho học sinh của hai em học sinh Trường THPT Lê Quý Đôn (quận 3)

Trần Võ Đại Khánh và Nguyễn Lương Minh Trí, Thành phố Hồ Chí Minh. Dự án phần mềm tư vấn hướng nghiệp cho học sinh của hai em học sinh Trường THPT Lê Quý Đôn (quận 3) gây nhiều ấn tượng tại vòng chung kết cuộc thi khoa học kỹ thuật cho học sinh trung học TP.HCM. Trần Võ Đại Khánh chia sẻ: “Hiện nay nhiều học sinh lớp Mười hai vẫn còn rất mơ hồ về định hướng nghề nghiệp, như bản thân em cũng có lúc băn khoăn khi đứng trước việc lựa chọn ngành nghề.” Từ đây, phần mềm sẽ giúp người dùng lựa chọn nhóm ngành nghề phù hợp nhất trong 6 nhóm (nghề vụ, kỹ thuật, nghiên cứu, nghệ thuật, xã hội và quản lý). Các nhóm ngành này được phân chia theo lý thuyết mật mã Holland của nhà tâm lý học John Holland (người Mỹ). “Phần mềm này có thể hướng nghiệp chính xác hơn khi đánh giá được cả tính cách, sở thích, năng lực. Chúng em đã tiến hành khảo sát đối với các anh chị lớp

Mười hai năm học 2021-2022 của nhà trường thì kết quả là hơn 80% đánh giá việc sử dụng phần mềm cho ra lựa chọn ngành nghề đúng như mong muốn,” - Khánh nói.

→ *Lựa chọn đúng ngành nghề phù hợp với sở thích, đam mê, khả năng và điều kiện bản thân là điều vô cùng quan trọng đối với mỗi người trẻ hiện nay.*

8. Thực trạng sinh viên tốt nghiệp trái ngành đang có xu hướng tăng

Thực tế, tính trung bình, tỉ lệ sinh viên tốt nghiệp trái ngành cho tất cả các ngành đào tạo là 21,43%. Đáng nói, nếu tính riêng theo từng ngành nghề, tỷ lệ làm trái ngành tại một số lĩnh vực thực tế còn ở mức cao hơn. Ra trường làm công việc hoàn toàn không liên quan đến ngành học là thực tế không hiếm gặp. Được biết, tỷ lệ sinh viên tốt nghiệp các ngành kỹ thuật, công nghệ, kiến trúc và xây dựng làm trái ngành là 31,6%. Thậm chí, một số ngành có tỷ lệ này cao hơn 60%. Đây là kết quả nghiên cứu, sử dụng dữ liệu từ điều tra lao động việc làm, đối tượng từ 25 đến 60 tuổi, trong 3 năm từ 2018 - 2020 của Trường Đại học Quốc tế, Đại học Quốc gia Hà Nội công bố mới đây.

→ *Lựa chọn đúng ngành nghề phù hợp với sở thích, đam mê, khả năng và điều kiện bản thân là điều vô cùng quan trọng đối với mỗi người trẻ hiện nay.*

9. Sự ra đời của ChatGPT, cùng với các cơ hội, thách thức cho ngành công nghệ

Là một chatbot do công ty Open AI của Mỹ phát triển và ra mắt vào tháng 11 năm 2022.

ChatGPT được xây dựng dựa trên GPT-3.5 - một dòng mô hình ngôn ngữ lớn của OpenAI đồng thời được tinh chỉnh bằng cả hai kỹ thuật học tăng cường lẫn học có giám sát.

ChatGPT nhanh chóng thu hút sự chú ý nhờ việc nó có thể hồi đáp chi tiết và trả lời lưu loát trên nhiều lĩnh vực kiến thức khác nhau. Chỉ sau một tuần ra mắt, ChatGPT đã ghi nhận hơn một triệu người đăng ký, ngoài ra, tính đến ngày 31/01/2023 đã cán mốc hơn 100 triệu người dùng. Ngay sau đó, hãng công nghệ Microsoft, Google, Amazon hay Meta cũng đã chính thức tham gia cuộc đua trí tuệ nhân tạo.

→ *Công nghệ mở ra một thời đại mới nơi con người biến chúng thành công cụ để đơn giản hóa quy trình làm việc nhưng chính công nghệ cũng đang đặt ra thách thức lớn cho con người, đòi hỏi con người cần biết thích nghi và ứng phó với thời cuộc.*

10. Thực trạng của bạo lực học đường hiện nay

Trung bình một ngày có 5 vụ học sinh đánh nhau trong và ngoài trường học trên toàn quốc. 1.600-1.800 vụ bạo lực học đường xảy ra mỗi năm. Đây là số liệu thống kê của Bộ Giáo dục

và Đào tạo cách đây không lâu. Con số này chỉ là “phần nổi của tảng băng chìm” do nhiều vụ việc không bị tố giác. Thời học sinh với nhiều em không còn là thời đẹp nhất. Không chỉ ở những ngôi trường giữa đô thị lớn, tình trạng bạo lực học đường còn xảy ra tại những bản làng xa xôi ngay trong những ngôi trường bán trú. Tại Trường Phổ thông dân tộc bán trú THCS Yên Lỗ tại vùng khó khăn của huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn, một nữ sinh lớp 9 liên tục bị một số em học sinh khác đánh, tát liên tiếp vào mặt và túm tóc kéo ngã, một số em khác còn cổ vũ, quay clip... Với các em học sinh dân tộc thiểu số vùng khó khăn, được đến trường đã là điều may mắn. Thế nhưng, lớp học này lại trống tới 9 chỗ ngồi vì các em bị đình chỉ học do liên quan đến vụ bạo lực học đường trên. Ngoài ra, theo một khảo sát thực hiện với hơn 2.300 học sinh công bố trên website của Bộ Giáo dục và Đào tạo, có tới 20% người học cảm thấy giáo viên đối xử không công bằng, hơn 10% người học cho rằng giáo viên chưa quan tâm và có sự giúp đỡ mà chỉ tập trung vào việc dạy; 2% học sinh đang được điều trị về tâm lý có ý nghĩ tự sát.

→ *Bạo lực học đường là một vấn nạn đáng chú ý và cần được các cơ quan chức năng phối hợp với gia đình và nhà trường nhanh chóng can thiệp, giải quyết để việc đến trường không còn là nỗi ám ảnh đối với nhiều em học sinh. Xử lý nghiêm nhưng không tách học sinh vi phạm ra khỏi môi trường giáo dục là việc làm nhân văn, tạo cơ hội cho học sinh nhìn nhận lại và sửa sai. Tuy nhiên, bạo lực học đường vẫn có thể tiếp diễn, nếu thiếu sự quan tâm, gần gũi của các thầy cô, để sớm có biện pháp điều chỉnh phù hợp.*

11. Nghiên cứu mới bảo vệ môi trường bên cạnh sự phát triển công nghệ mang tên “Khiến cho AI bớt khát nước hơn” của nhóm các nhà khoa học ĐH Colorado Riverside và ĐH Texas Arlington của Mỹ

Ước tính trung tâm dữ liệu được sử dụng để thực hiện việc giao tiếp giữa ChatGPT với người dùng sẽ tiêu tốn 500 ml nước sạch cho mỗi cuộc trò chuyện gồm từ 20 - 50 câu hỏi. Người ta không thể sử dụng bất kỳ loại nước nào ngoài loại nước tinh khiết, siêu sạch vì để ngăn chặn sự ăn mòn và vi khuẩn. Chính yêu cầu này khiến lượng nước sạch bị tiêu thụ trở thành yếu tố được quan tâm, trong bối cảnh thế giới vẫn còn tình trạng thiếu nước sạch tại nhiều nơi. Các nhà khoa học kêu gọi các công ty tăng cường tính minh bạch về “dấu chân nước” của các mô hình AI, tiết lộ thêm dữ liệu vận hành và hiệu quả tiêu thụ nước trong thời gian các hệ thống hoạt động: “Các mô hình AI cũng nên chịu trách nhiệm xã hội, đi đầu

trong các nỗ lực chống lại thách thức khan hiếm nước trên toàn cầu, bằng cách cắt giảm ‘dấu chân nước’ của chính mình,” nhóm nghiên cứu đánh giá, cho biết thêm: “Mặc dù một chai nước 500 ml sau mỗi cuộc trò chuyện có vẻ không quá nhiều, nhưng tổng lượng nước được sử dụng vẫn cực kỳ lớn, xét đến con số hàng tỷ người dùng của ChatGPT.”

→ Bên cạnh việc phát triển công nghệ, trí tuệ nhân tạo giúp cải thiện cuộc sống, những tổ chức đứng đầu cũng cần quan tâm đến vấn đề bảo vệ môi trường.

12. Sai lầm của thương hiệu Yody về chủ quyền biển đảo Hoàng Sa, Trường Sa kèm theo các mức phạt, hệ lụy

Vừa qua, Công ty Cổ phần Thời trang Yody đã phát đi thông cáo xin lỗi trước sự cố sử dụng hình ảnh bản đồ Việt Nam thiếu hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa. Kết quả xác minh cho thấy ngày 3/4/2023, Yody giao cho một nhân viên quay dựng video kỷ niệm 9 năm ngày thành lập. Nhân viên này đã truy cập vào một website trên Internet, tải hình ảnh bản đồ Việt Nam không có quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa để làm tư liệu gắn các địa điểm mà công ty có chi nhánh. Ngay sau đó, ngày 12/4, Phòng An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao (Công an tỉnh Hải Dương) ra quyết định xử phạt vi phạm hành chính 15 triệu đồng đối với Công ty Yody. Hãng thời trang tuyên bố nhận lỗi: “Là một doanh nghiệp Việt Nam, được lập ra bởi những người Việt, chúng tôi ý thức rất rõ rằng sai sót này là không thể bao biện. Vì thế, chúng tôi xin nghiêm túc lắng nghe mọi phản hồi, góp ý của các cơ quan thông tấn báo chí, các tổ chức truyền thông, với tinh thần cầu thị để sửa sai và tránh lặp lại những lỗi tương tự trong tương lai.”

→ Những sự việc trên không chỉ ảnh hưởng đến uy tín của doanh nghiệp, việc sử dụng bản đồ không thể hiện đúng chủ quyền quốc gia còn vi phạm pháp luật Việt Nam.

13. Hệ lụy của việc quá tin tưởng vào các hình thức review, lan truyền thông tin sai lệch trên nền tảng TikTok

Theo thống kê, 55% người dùng TikTok sẽ quyết định mua hàng khi thấy sản phẩm được giới thiệu trên nền tảng này. Nghĩa là việc đánh giá một sản phẩm tốt hay xấu sẽ ảnh hưởng rất lớn đến thương hiệu được nhắc đến. Nhưng có một sự thật là khẩu vị mỗi người mỗi khác, làn da của mỗi người mỗi cơ địa, không ai giống ai nên việc đánh giá sản phẩm hoàn toàn chỉ dựa vào cảm nhận của cá nhân. Thế nhưng thời gian vừa qua, những cụm từ như “chiến thần review” hay “thánh review” đang dần trở nên phổ biến trên nền tảng TikTok.

Không ít TikToker đã “đánh sập” một quán ăn, một nhà hàng hay một thương hiệu mỹ phẩm chỉ sau một video bình luận, đánh giá như một chuyên gia đầu ngành.

→ Người xem cần có cái nhìn khách quan, tìm nguồn thông tin uy tín để tham khảo về các sản phẩm, tránh rơi vào tình trạng bị “dắt mũi dư luận” dẫn đến những quyết định kém đúng đắn.

14. Hành động đẹp vì môi trường của nhóm các bạn trẻ “Biệt đội Sài Gòn Xanh”

Những dòng nước đen kịt, những bọc rác hôi thối, hàng chục chiếc kim tiêm... đều không thể cản nổi sức mạnh của Biệt đội Sài Gòn Xanh. Các bạn trẻ đã cùng nhau thành lập một nhóm lợi nhuận dọn rác dưới những dòng kênh đen ở Sài Gòn. Trưởng nhóm Nguyễn Lương Ngọc (biệt danh Shin, 27 tuổi) chia sẻ: “Các thành viên trong nhóm đều con nhà nông nên không sợ khổ, sợ khó. Sở dĩ mình lập nhóm này bởi vì mình được truyền cảm hứng rất lớn từ nhóm Padawara ở bên Indonesia cũng làm về chủ đề này.” “Tụi mình đăng tải các video để người xem có cảm giác như đang hòa mình vào những buổi đi dọn rác, từ đó để lan tỏa thông điệp đến mọi người hơn,” anh Shin chia sẻ thêm. Bảo vệ môi trường là vậy, có đôi lúc nhóm vẫn nhận không ít lời gièm pha là “rối hơi”, “ăn cơm nhà vác tù và hàng tổng”. Nhiều bình luận để lại trên kênh Sài Gòn Xanh cho rằng rác sau khi được vớt và thu gom, dọn sạch hôm nay thì ngày mai vẫn xuất hiện trở lại. Nghe thế nhưng các bạn bỏ ngoài tai, vẫn đam mê thực hiện “trend biến hình” cho kênh, rạch. Cả nhóm chỉ trăn trở một điều: Chính vì thói quen xả rác bừa bãi của nhiều người hiện nay mà môi trường bị ô nhiễm. Nghĩa cử cao đẹp của nhóm bạn trẻ đã tác động tích cực đến ý thức bảo vệ môi trường của mỗi cá nhân và là nguồn cảm hứng để những nhóm như “Hà Nội Xanh”, “Bình Dương Xanh”,... được thành lập.

→ Môi trường là nơi cung cấp không gian, điều kiện sống cho con người và con người cần có trách nhiệm bảo vệ, cải thiện môi trường.

15. Thực trạng vấn nạn phân biệt chủng tộc cần được nhanh chóng xóa bỏ

Chỉ trong năm 2020 đã xảy ra nhiều vụ việc gây rúng động dư luận toàn thế giới về vấn nạn phân biệt chủng tộc tại Mỹ. Cụ thể, ngày 23/2, một nam giới da màu tên là Ahmaud Arbery, 25 tuổi, bị bắn chết ở Brunswick, Georgia, sau khi một cựu cảnh sát và con trai truy đuổi. Cuộc tấn công đã được ghi lại bằng camera và được công bố ngày 5/5. Sau đó hai cha con cựu cảnh sát trên đã bị bắt giữ và đối mặt với các cáo buộc bao gồm giết người và tấn công nghiêm trọng trong vụ giết người. Gia đình của Ahmaud Arbery đã coi vụ nổ súng trên là tội

ác phân biệt chủng tộc với người da đen thời hiện đại. Ngày 13/3, một nhân viên EMT Breonna Taylor bị giết hại tại nhà riêng của cô ở Louisville, Kentucky, sau khi lực lượng cảnh sát triển khai lệnh bắt “no-knock” - lệnh bắt do thẩm phán ban hành cho phép lực lượng thực thi pháp luật xâm nhập nhà mà không cần báo trước cho người dân bằng các cách thức như gõ cửa hoặc bấm chuông. Ngày 25/5, cuộc chạm trán tại công viên Trung tâm New York giữa một người da màu đang ngắm chim chóc với một phụ nữ da trắng đi dạo nhưng không xích chó của mình lại. Người phụ nữ này sau đó đã gọi báo cảnh sát là “một người Mỹ gốc Phi” đang đe dọa mình trong khi thực tế là người đàn ông da đen đã đề nghị cô xích chó lại. Vụ việc này là một ví dụ cho thấy sự phân biệt chủng tộc giữa người da trắng và da màu ở Mỹ. Ngày 25/5, người đàn ông da đen George Floyd, 46 tuổi, ở Minneapolis, tiểu bang Minnesota đã chết sau khi bị sĩ quan cảnh sát da trắng Derek Chauvin còng tay, dùng đầu gối đè lên cổ để ghi anh xuống đất trong quá trình bắt giữ. Trong video ghi lại tình cảnh đó, Floyd liên tục nói: “Tôi không thể thở được.” Ngay sau vụ việc trên, một làn sóng biểu tình phản đối phân biệt sắc tộc đã diễn ra rộng khắp ở thành phố Minneapolis và nhiều thành phố khác trên khắp nước Mỹ, khiến cảnh sát Mỹ đã bắt giữ hơn 4.000 người biểu tình. Không những vậy, làn sóng biểu tình phản đối phân biệt chủng tộc còn lan rộng ra các nước khác như Canada, Anh, Đức, New Zealand, Hà Lan và Ireland...

→ *Vấn nạn phân biệt chủng tộc cần được nhanh chóng xóa bỏ vì một xã hội văn minh hơn. Dù là ai thì họ cũng xứng đáng có một cuộc sống bình thường, được tôn trọng và hưởng những quyền công dân đúng nghĩa.*

16. Hiệu ứng cánh bướm và những hệ lụy hết sức nặng nề

Năm 1972, nhà khí tượng học và chuyên gia về lý thuyết hỗn loạn Edward Norton Lorenz đã giới thiệu trước Hiệp hội Phát triển Khoa học Hoa Kỳ (American Association for the Advancement of Science) một bài nói chuyện có tựa đề *Predictability: Does the Flap of a Butterfly's Wings in Brazil Set off a Tornado in Texas?* (Dự đoán: Liệu con bướm đập cánh ở Brazil có thể gây ra cơn lốc ở Texas?). Trước đó vào năm 1961, trong khi mô phỏng một dự đoán về thời tiết trên máy tính, Lorenz đã lỡ nhập số liệu là 0,506 thay vì 0,506127 như dự định, và do đó đã thu được kết quả dự đoán thời tiết hoàn toàn khác so với tính toán ban đầu. Từ kết quả này Lorenz đã đề cập tới sự ràng buộc chặt chẽ của hệ vật lý đối với các điều kiện ban đầu trong bài nói chuyện. Theo đó một cái đập cánh của con bướm nhỏ bé có thể gây ra sự thay đổi (dù rất nhỏ) trong điều kiện gốc của hệ vật lý dẫn đến kết quả là những

thay đổi rất lớn về thời tiết ví dụ như cơn lốc tại một địa điểm cách nơi cơn bão đập cánh hàng vạn km.

→ Từ lý thuyết này, chúng ta có thể suy ra rằng: một sự việc diễn ra rất nhỏ nhưng được đồn thổi qua tai nhiều người, mỗi một lần qua tai là một lần câu chuyện được biến đổi ít nhiều tùy theo góc nhìn chủ quan của người nói, đến cuối cùng sự việc đó sẽ trở nên vô cùng tai hại, gây nên sức ảnh hưởng nặng nề.

17. Thói quen lách lạc khi phán xét người khác

Gần đây, trong kỳ thi vào lớp 10, vụ việc thủ khoa chuyên văn tại kỳ thi vào lớp 10 tỉnh Hà Tĩnh bị một số người trách móc là “không não” và viết “như một cái máy chữ tự động” khi viết được 21 trang. Cụ thể, có người đăng bài với nội dung: “Một đề thi tối đa là 180 phút, em viết được 21 trang. Trung bình chưa tới 9 phút, em đã viết kín một trang giấy thi. Nhanh như một cái máy chạy chữ tự động! Nói ‘như một cái máy chạy chữ tự động’ cũng có nghĩa là em không có não mà cái não bị điều khiển bởi kẻ khác. Ngay cả khi trúng tủ và thuộc bài, cái não cũng cần điểm dừng để nghĩ ra rồi mới động tay. Đăng này chắc chắn cái tay của em nhanh hơn cái não. Một bài văn cho kỳ thi phải cắm đầu cắm cổ chép 21 trang. Chép 21 trang trong vòng 180 phút mà không mỏi tay. Thi văn hơn cả thi lục sĩ!” Chúng ta đã quen thuộc với việc tiết lộ điểm thi và thành tích học tập, ngoại khóa của những gương mặt nổi bật, để rồi cùng trầm trồ hoặc bĩu môi với những thứ đó, cứ như thể đó là bài thi của mình, là cuộc đời của mình. Chuyện tưởng như bình thường này thực ra rất phiền phức, và đôi khi là đáng sợ, đối với những gương mặt ấy.

→ Phán xét người khác thể hiện cái nhìn lách lạc, chủ quan, thể hiện sự yếu kém và thiếu cẩn trọng cách suy xét vấn đề. Chính vì vậy, ta cần thực tập thói quen “nhận diện đơn thuần” - nhìn thực tại như chính nó đang là.

18. Sự kết nối giữa con người và thiên nhiên

Nhà thiết kế Oliver Heath, người phát ngôn về thiết kế bền vững tại Bộ Năng lượng và Biến đổi Khí hậu của Vương quốc Anh, từng chia sẻ trong một bài viết rằng chúng ta có 4 cấp độ kết nối với thiên nhiên: Kết nối mỗi ngày bằng cách mang cây cảnh vào nhà, đi ra ban công hoặc sân vườn để hít thở. Kết nối mỗi tuần bằng cách dành thời gian ngắt ra công viên, sở thú, tản bộ dưới những con đường nhiều cây xanh. Kết nối mỗi tháng bằng những chuyến đi đến vùng ngoại ô hoặc đắm mình trong những kỳ nghỉ ngắn. Kết nối mỗi năm bằng chuyến đi dài ngày thăm thú những vùng đất xa xôi, vượt ra khỏi tầm lãnh thổ. Được biết, màu xanh

lá và xanh lam nằm vị trí giữa bảng quang phổ với lượng phản chiếu ánh sáng tương đương (màu xanh lá cây là 47%, màu xanh lam là 36%). Những gam màu này không cần đôi mắt phải nỗ lực nhiều để nhận diện. Chính vì vậy, khi đôi mắt nhìn thấy những vật thể thiên nhiên như cây cối và bầu trời, não bộ ngay lập tức được phép nghỉ giải lao.

→ Sự kết nối giữa con người và thiên nhiên là một kết nối vô hình. Tìm về thiên nhiên sau những giờ làm việc căng thẳng sẽ giúp “sạc” lại năng lượng trong mỗi người, tiếp thêm niềm hứng khởi trong cuộc sống.

19. Nashtech và thông điệp tái định vị vai trò của phụ nữ ngành công nghệ

NashTech là thành viên thuộc tập đoàn Nash Squared (Anh Quốc) với hơn 23 năm phát triển trong lĩnh vực công nghệ tại Việt Nam. NashTech theo đuổi sứ mệnh tạo ra một môi trường làm việc lý tưởng cho các nhân tài IT, được xây dựng dựa trên các giá trị đa dạng, bình đẳng. Trải qua hơn hai thập kỷ không ngừng sáng tạo, đổi mới và phát triển, NashTech luôn tự hào và dành những lời tri ân sâu sắc đến những người phụ nữ đã góp phần vào việc khẳng định vị trí của NashTech trên bản đồ công nghệ trong nước và với các đối tác trên toàn cầu. Có hơn 800 người phụ nữ xuất sắc đang làm việc tại NashTech mỗi ngày. Họ đang góp sức trong mọi khía cạnh của công ty, từ vai trò kỹ sư phần mềm, chuyên viên kiểm thử, chuyên viên phân tích, quản lý dự án, khối văn phòng (tuyển dụng, đào tạo, quảng bá thương hiệu, truyền thông, kế toán, lương thưởng, phúc lợi...). Ấn tượng hơn, có đến hơn 30% nữ giới đang nắm giữ các vị trí lãnh đạo từ cấp trung - cấp cao, thành viên Ban Giám đốc. Chị Hoàng Thị Dung - Trưởng Bộ phận Kiểm lỗi Phần mềm khu vực miền Bắc tại NashTech chia sẻ: “Trái ngược với định kiến cho rằng phụ nữ không phù hợp với ngành CNTT, các bạn nữ đang làm rất tốt công việc của mình trong các dự án phần mềm, các bạn đóng vai trò quan trọng trong mọi giai đoạn phát triển sản phẩm, và càng ngày càng khẳng định được vị thế của mình trong lĩnh vực này. Hơn nữa IT là một trong những ngành có nhân sự trẻ, năng động, sáng tạo, thường xuyên được tiếp cận với tri thức mới, đó cũng là lý do ngày nay, lĩnh vực này đang thu hút nhiều bạn nữ nỗ lực để theo đuổi đam mê công nghệ.”

→ Thế giới ngày càng rộng mở hơn, người phụ nữ cũng từ đó dám bứt phá giới hạn của bản thân, vượt lên những định kiến giới để khẳng định bản thân, tái định vị vai trò của người phụ nữ trong các lĩnh vực mà nam giới chiếm ưu thế.

20. Lừa đảo trên MXH và những bài học đắt giá

Chiều 11/1/2023, sau khi VTV phát sóng phóng sự phản ánh vấn nạn lừa đảo trực tuyến với vỏ bọc là “Tuyển dụng mẫu nhí trên mạng xã hội”, trang đăng thông tin lừa đảo đã biến mất. Tuy nhiên hậu quả để lại là còn rất nhiều nạn nhân đã dính bẫy và mất hàng chục, thậm chí cả trăm triệu đồng. Tuyển dụng mẫu nhí cho chương trình Tết của Đài Truyền hình Việt Nam - bài đăng trên trang mạng xã hội có gần 4.000 người theo dõi với địa chỉ: 43 Nguyễn Chí Thanh. Số hotline khi gọi đến cũng khẳng định là bộ phận của nhà Đài. Tự tạo phần giới thiệu hoàn toàn giả mạo là thủ đoạn đầu tiên của các đối tượng để thu hút người dùng kết nối. Khi đã vào nhóm chat, không chỉ gửi hình ảnh CCCD, để tạo tâm lý hoàn toàn tin tưởng cho các nạn nhân khi thực hiện nhiệm vụ chuyển tiền tặng tương tác trực tuyến, các đối tượng lừa đảo còn cung cấp cho các nạn nhân thông tin về tài khoản được chỉ định. Một hình ảnh giả mạo website của Đài Truyền hình Việt Nam với đoạn thông tin về cơ quan chủ quản, tên đại diện, tên ngân hàng cùng số tài khoản. “Tôi nhìn bằng mắt thường, nhìn hình ảnh đấy, tự nhiên tôi thấy tin tưởng hoàn toàn. Tên chủ tài khoản là Lê Hữu Nghĩa, làm việc tại VTV Đài Truyền hình Việt Nam,” nạn nhân bị lừa đảo trực tuyến chia sẻ.

→ *MXH là không gian mở nơi những người có ý đồ xấu xa dễ dàng thực hiện âm mưu lừa đảo, chiếm đoạt tài sản của những người “nhẹ dạ cả tin”. Đứng trước vấn nạn này, người đọc cần tìm đến nguồn thông tin chính thống, kiểm chứng thông tin trước khi tin vào một vài câu từ được đăng trên MXH.*

21. “Căn bệnh” trì hoãn, hệ quả và cách khắc phục

Nhà tư vấn Tâm lý học Arushi Malik chia sẻ trên trang Health Shots: “Các bạn trẻ có xu hướng trì hoãn công việc của họ đến sát hạn nộp và cảm thấy lo lắng cao độ khi thời hạn đến. Nghiên cứu chỉ ra rằng 63% mọi người có xu hướng bỏ dở công việc đến phút cuối, trong thời gian đó họ làm việc khác hoặc sử dụng mạng xã hội.” Trong khi đó, một nghiên cứu năm 2022 trên tạp chí Nature Communication cho biết gốc rễ của sự trì hoãn có thể nằm ở thành kiến nhận thức, tức là một người tin rằng việc thực hiện nhiệm vụ sẽ hoàn thành dễ dàng hơn trong tương lai. Ông Doug Williamson, giám đốc trung tâm y tế tại Lundbeck, một cơ sở chuyên điều trị bệnh về thần kinh chia sẻ về vấn đề này trên trang Forbes: “Khi bạn trì hoãn những công việc từ nhỏ đến lớn mà bất chấp nguy cơ không hoàn thành nhiệm vụ, đó là dấu hiệu cho thấy sự trì hoãn của bạn là do thói quen nhiều hơn là do hoàn cảnh.” Ngoài ra, nhà tư vấn Tâm lý học Arushi Malik cũng chia sẻ: “Hầu hết mọi người

nhằm lẫn sự trì hoãn với sự lười biếng, thật ra chúng không giống nhau. Mỗi người cần phải hiểu mình đang bị trì hoãn hay lười biếng để tìm cách tốt nhất vượt qua nó

→ Các bạn trẻ hãy xây dựng cho mình thói quen làm việc ngay lập tức, không làm việc tùy hứng, nghỉ ngơi và thư giãn hợp lý để có sức khỏe thể chất, tinh thần tốt nhất để sẵn sàng đối diện với những thử thách, áp lực trong công việc. Cách tốt nhất để hết tình trạng này là ở mỗi bạn trẻ, cần xác định nguyên nhân nằm ở đâu và từ đó đặt ra những kế hoạch nghiêm túc với bản thân

22. Tinh thần “Uống nước nhớ nguồn” thông qua các hoạt động tham quan các di tích, bảo tàng lịch sử

Giữa cái nắng chói chang của thủ đô những ngày đầu hạ, từng dòng người vẫn tìm về Lăng Bác để được vào lăng viếng Bác vào ngày thật đặc biệt - kỷ niệm 133 năm ngày sinh của Người. Lăng Bác vẫn luôn là địa điểm mang tính chất lịch sử, được nhiều người đến thăm bởi ở nơi đây có người cha già vĩ đại của dân tộc Việt Nam. Và điều đặc biệt hơn là khi những người con miền Nam ra Bắc để được thăm Bác bởi ngày Người đi xa miền Nam vẫn chưa giải phóng, nỗi lòng của những người con miền Nam vẫn day dứt khôn nguôi. Từng có cơ hội đến thăm Lăng Bác, bạn Hà Yến Nhi - một người con miền Nam chia sẻ những tình cảm đầy xúc động: “Lần đầu tiên mình thăm Lăng Bác là năm mình học năm nhất, lúc đó mình mới ra Hà Nội. Khi mình bước vào Lăng Bác mình ấn tượng và choáng ngợp với sự trang nghiêm ở nơi đây. Điều đặc biệt mình ấn tượng nhất là mọi người lúc này có thể đang tập thể dục, có thể trò chuyện với nhau, làm việc riêng gì đó nhưng khi có hiệu lệnh chuẩn bị chào cờ là mọi người đều bỏ việc riêng của mình, không khí hào hùng đó khiến mình cảm thấy rất tự hào khi mình là một phần trong không gian ấy, và tự hào hơn nữa vì mình là một người Việt Nam.”

→ Những buổi tham quan các di tích lịch sử không chỉ là những buổi vui chơi giải trí mà còn mang đến nhiều kiến thức, xây đắp lòng yêu nước trong mỗi người. Người trẻ có thể không tham gia vào cuộc chiến bảo vệ Tổ quốc nhưng người trẻ lại chính là thế hệ tương lai xây dựng đất nước thêm vững bền, việc tự hào về lịch sử dân tộc hôm nay cũng làm sâu sắc thêm tinh thần “Uống nước nhớ nguồn” mà cha ông đã để lại.

23. Thực trạng tràn lan tin giả trên không gian ảo

Ngày 30/6 tại Hà Nội, Bộ Thông tin và Truyền thông (TT&TT) đã tổ chức Hội nghị Sơ kết công tác thông tin và truyền thông 6 tháng đầu năm và phương hướng nhiệm vụ 6 tháng

cuối năm 2023. Trong đó, nổi cộm nhất là vấn đề quản lý nền tảng xuyên biên giới, cũng như đấu tranh để “làm sạch” không gian mạng trước các thông tin xấu độc, sai sự thật. Phát biểu tại hội nghị, ông Lê Quang Tự Do, Cục trưởng Cục Phát thanh Truyền hình và Thông tin Điện tử (PTTH-TTĐT) cho biết: “Đây là áp lực hàng ngày, hàng giờ không có ngày nghỉ, để luôn luôn gây áp lực, gỡ, chặn các nội dung vi phạm trong thời gian nhanh nhất với số lượng cao nhất.” Tại hội nghị, ông Lê Quang Tự Do trình bày báo cáo cho biết trong 6 tháng năm 2023, số lượng gỡ bỏ các nội dung xấu độc trên nền tảng mạng xã hội, nền tảng xuyên biên giới là cao nhất từ trước tới nay. Cụ thể: Facebook đã gỡ bỏ 2.549 bài viết, gỡ 12 tài khoản, 54 page quảng cáo; YouTube gỡ 6.101 video, 7 kênh; TikTok gỡ 415 liên kết và 149 tài khoản vi phạm. Bên cạnh đó, 5 nhà sản xuất TV lớn nhất cũng được Bộ TT&TT yêu cầu không gắn app OTT cung cấp nội dung không được cấp phép ở Việt Nam lên màn hình hoặc bộ điều khiển. Đây là biện pháp hữu hiệu để Netflix và nền tảng khác phải tuân thủ pháp luật.

→ MXH là không gian mở nơi những người có ý đồ xấu xa dễ dàng thực hiện âm mưu lừa đảo, chiếm đoạt tài sản của những người “nhẹ dạ cả tin”. Trước vấn nạn này, người đọc cần tìm đến nguồn thông tin chính thống, kiểm chứng thông tin trước khi tin vào một vài câu từ được đăng trên MXH.

24. Tình trạng người dùng mạng xã hội để nói xấu, công khai công kích lẫn nhau đang diễn ra tràn lan trên mạng xã hội

Vì mâu thuẫn, xung đột cá nhân, nhiều người chọn cách tung các thông tin không hay, việc làm được cho là sai trái liên quan đến người mà mình nhắm tới lên mạng xã hội, từ đó lôi kéo nhiều người tham gia sỉ nhục, lăng mạ nạn nhân dẫn đến nhiều hành vi có tính chất bạo lực tinh thần, bôi nhọ, bịa đặt thông tin, xâm hại quyền riêng tư của mỗi người. Đáng nói điều này xảy ra tràn lan, đến mức nhiều người coi đó là chuyện bình thường. Thậm chí, việc theo dõi những câu chuyện kịch tính này trở thành sở thích của một bộ phận người dùng mạng xã hội hiện nay. “Việc bóc phốt, lên án, bày tỏ cáu giận trên mạng không phải cách giải quyết vấn đề, bởi cách giải quyết hay nhất vẫn là đối thoại trực tiếp với nhau,” - nhà văn Hoàng Anh Tú chia sẻ - “Người Việt có câu hòn bấc ném qua, hòn chì ném lại. Những người đọc câu chuyện không bao giờ hiểu được câu chuyện đó. Họ chỉ coi câu chuyện ấy như món nhắm cho mình. Nó có thể bị bóp méo, được hiểu theo nhiều cách khác nhau và gây tổn thương sâu sắc. Điều đó đương nhiên là cách giải quyết sai, đặc biệt với người thân...”

→ Chính những việc “đấu tố” trên mạng đang “giết chết” sự khoan dung, nhường nhịn ở mỗi người.

25. Ngôi nhà “Nhịp cầu hạnh phúc” ở TP.HCM - chốn an trú - chữa lành - xóa mờ đi vết mực đen vấy bẩn tuổi thơ trẻ bởi những “bóng ma” kẻ xâm hại

Chỉ có tình thương mới là liệu pháp tốt nhất giúp trẻ em vượt qua “tai nạn” cuộc đời. Việt Nam có tới 17 cơ quan liên quan đến bảo vệ trẻ em. Tuy nhiên, những vụ việc xâm hại trẻ em vẫn đang diễn ra hàng ngày, hàng giờ. Đằng sau hàng nghìn vụ việc được Tòa án nhân dân các cấp thụ lý, xét xử mỗi năm... là câu chuyện của những người ngày đêm bền bỉ bảo vệ và đòi công lý cho trẻ em bị xâm hại; là những ám ảnh dai dẳng để lại trên thể xác, đời sống tinh thần các em; là hành trình của những người mẹ nén đau thương trước sự thờ ơ, đổ lỗi của xã hội, thậm chí là người thân; để đi tìm công lý và hồi phục cho con mình. Có ý kiến cho rằng: “Có nhiều người đổ lỗi cho nạn nhân. Khi một đứa trẻ bị đổ lỗi nhiều lần và nhiều người đổ lỗi, trẻ có thể nghĩ rằng mình có lỗi thật” hay “Hệ thống dịch vụ bảo vệ trẻ em, đặc biệt là các cơ sở cung cấp dịch vụ bảo vệ trẻ em chuyên biệt như các Trung tâm công tác xã hội ở cấp tỉnh và cấp huyện đang có những biến động theo chiều hướng bất lợi.” Những con số báo cáo vụ việc xâm hại trẻ em đầy nhức nhối và đau xót - mới chỉ là phần nổi của tảng băng chìm. Điều đó cho thấy chúng ta dường như chưa làm được gì!

→ Sự thờ ơ, thói vô trách nhiệm, sẵn sàng đổ lỗi cho người khác, không chịu nhìn nhận đúng sự việc là một trong những điều khiến xã hội ngày càng suy tàn. Một xã hội không có tình thương thì không thể phát triển được.

26. “Hiệu ứng mất tự chủ online” xuất hiện cùng với sự bùng nổ của internet

Cụ thể, khi trở thành một phần của cộng đồng mạng, đặc biệt là các trang mạng xã hội, con người sẽ dễ trở nên xấu tính, cộc cằn và thích phán xét hơn. Hệ quả của hiệu ứng tâm lý này là chúng ta dễ đưa ra các bình luận thiếu tế nhị, khắc nghiệt về một cá nhân hay vấn đề, mà mình thậm chí chỉ vừa lướt qua trên internet. Theo các nhà khoa học, nguyên nhân chính của hiệu ứng này là sự mất phản xạ có điều kiện, đến từ việc chúng ta có thể dễ dàng che đậy bản thân bằng một nickname, trong thế giới ảo, và dường như không phải chịu trách nhiệm về các hành động của mình.

27. Thực trạng của hành vi rối loạn cảm xúc

Báo cáo từ nghiên cứu tháng 11/2021 của WHO cho thấy, các vấn đề rối loạn cảm xúc thường gặp phải ở thanh thiếu niên và có thể chữa khỏi khi trưởng thành. Trong đó, rối loạn lo âu phổ biến nhất ở nhóm tuổi này. Ước tính có 3,6% trẻ 10-14 tuổi và 4,6% trẻ 15-19 tuổi bị rối loạn lo âu. Bệnh trầm cảm được ước tính xảy ra ở 1,1% thanh thiếu niên 10-14 tuổi và 2,8% thanh thiếu niên 15-19 tuổi. Trầm cảm và lo lắng có chung một số triệu chứng như thay đổi tâm trạng nhanh chóng và bất ngờ.

28. Thực trạng đáng báo động “nghiện game” và những hệ lụy đáng sau nó

Năm 2016, PGS.TS Trần Thành Nam, Chủ nhiệm khoa Các khoa học Giáo dục, Đại học Quốc gia Hà Nội, từng thực hiện một khảo sát với 266 học sinh thường xuyên chơi game (sàng lọc trong số 500 học sinh lớp 7, 8, 9 các trường THCS ở Hà Nội). Kết quả cho thấy 41,4% học sinh chơi game từ lúc 8 tuổi hoặc sớm hơn, nếu tính số học sinh bắt đầu chơi game từ 10 tuổi hoặc sớm hơn thì tỷ lệ này lên tới 92,5%. Về thời gian, học sinh chơi game 1-2 tiếng mỗi ngày vào các ngày trong tuần, còn trong những ngày cuối tuần, thời gian chơi game khoảng 2-4 tiếng. Cụ thể hơn, 76,7% học sinh thường chơi game bất cứ khi nào có thời gian rảnh; 36,8% chơi sau khi đi học về và trước giờ ăn cơm; 34,6% chơi sau khi ăn cơm xong và trước khi phải học bài. Cô giáo Lê Thanh Tuyền (Hà Nội) cho hay, ngày nay, có rất nhiều học sinh (đặc biệt là học sinh nam) bị ảnh hưởng bởi trò chơi điện tử. Đặc biệt, đại dịch làm xáo trộn sinh hoạt khiến vấn nạn nghiện game trong giới trẻ trở nên đáng báo động hơn bao giờ hết. Sau cảm giác hưng phấn vì đã trở thành “người hùng” trong game, bước khỏi thế giới ảo, việc nghiện game sẽ để lại hậu quả vô cùng nặng nề. “Việc ngồi quá lâu trước màn hình điện thoại, máy tính sẽ ảnh hưởng tiêu cực đến mắt, xương sống, ngón tay, hay gây rối loạn giấc ngủ. Nguy hiểm hơn, những đứa trẻ nghiện game còn gánh chịu hậu quả khôn lường về mặt tâm sinh lý.”

29. Việt Nam luôn được tôn vinh trong ẩm thực thế giới

Theo Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, Giải thưởng Ẩm thực Thế giới - sáng kiến toàn cầu nhằm tôn vinh sự xuất sắc trong ngành ẩm thực - đã công bố thành phố Hà Nội vinh dự giành giải “Điểm đến thành phố ẩm thực mới nổi tốt nhất châu Á năm 2023” - *Asia's Best Emerging Culinary City Destination 2023*. Lễ công bố được tổ chức tại Atlantis The Royal, Dubai, UAE vừa qua. Hà Nội được ví như ngôi sao đang lên của bản đồ du lịch ẩm thực khi 3

trong số 4 nhà hàng được gắn sao Michelin đầu tiên của Việt Nam đều có mặt ở Thủ đô. Giải thưởng “Điểm đến thành phố ẩm thực mới nổi tốt nhất châu Á năm 2023” tiếp tục khẳng định sức hút của ẩm thực Hà Nội đối với du khách quốc tế. Trước đó, món bún chả Hà Nội đã được bình chọn là 1 trong 10 món ăn đường phố hấp dẫn nhất thế giới. Và mới đây, nem rán Việt Nam đã được chuyên trang ẩm thực nổi tiếng Taste Atlas đưa vào danh sách 10 món ăn làm từ tôm ngon nhất thế giới.

30. Ảnh hưởng tiêu cực từ người nổi tiếng trên mạng

Công an TP. Hồ Chí Minh đã ra quyết định khởi tố vụ án hình sự “Gây rối trật tự công cộng”, “Sử dụng tài liệu giả của cơ quan, tổ chức”; ra quyết định khởi tố bị can, lệnh khám xét chỗ ở và lệnh bắt bị can để tạm giam đối với Trần Thị Ngọc Trinh hay còn được biết đến là người mẫu Ngọc Trinh. Đây là lời cảnh báo rất rõ ràng về trách nhiệm của người nổi tiếng khi ứng xử trên mạng xã hội và tuân thủ pháp luật Việt Nam. Trần Thị Ngọc Trinh hay còn được biết đến là người mẫu Ngọc Trinh đã vừa bị Công an TP. Hồ Chí Minh khởi tố, bắt tạm giam. Theo luật sư, quyết định này có tính răn đe rất lớn đối với toàn xã hội nói chung và với những người nổi tiếng nói riêng. Luật sư Đặng Xuân Cường, Trưởng Ban Hình sự, Công ty Luật Trương Anh Tú, nói: “Tôi cho rằng việc khởi tố bắt tạm giam cô gái này là hậu quả của một chuỗi các hành vi mà cô gái này đã thực hiện, khởi điểm là vi phạm luật giao thông đường bộ, đăng tải video gây rối trật tự lên mạng xã hội. Đối tượng đã có hành vi vi phạm nhưng không gỡ bỏ nội dung tiếp tục đánh giá về ý thức. Đây có thể là tình tiết tăng nặng.” Những màn biểu diễn xe mô tô đều được cô gái này quay phim và biên tập để đăng lên các MXH, đặc biệt trên tài khoản TikTok có tới 6,8 triệu người theo dõi. Việc lan truyền những nội dung tiêu cực như thế này dẫn đến nhiều lo ngại về văn hóa người dùng trên không gian mạng. PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Ủy viên Thường trực Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội, nói: “Nếu mà trước kia chúng ta thấy rằng người nổi tiếng bằng đóng góp của mình, bằng năng lượng tích cực và được xã hội nói chung thừa nhận. Nhưng bối cảnh ngày hôm nay, những phát ngôn gây sốc hay những hành động phản cảm nhưng nhận được sự quan tâm nhiều, khiến cho nhiều người trở nên nổi tiếng. Đặc biệt là giới trẻ, tiếp xúc nhiều điều tiêu cực thì ảnh hưởng rất nhiều đến nhân cách, sự trưởng thành và tương lai của chính họ.”

31. Tai nạn giao thông do thanh thiếu niên tăng đáng kể trong năm 2023

Vốn là trụ cột chính của gia đình có vợ và 3 con nhỏ, anh Hồ Tươi (xã Ea Phê, huyện Krông

Pắc) giờ trở thành gánh nặng của gia đình. Vụ tai nạn giao thông bất ngờ ập đến với anh vào chiều 28/9 khi một người điều khiển xe máy lao thẳng vào người anh với tốc độ nhanh. Nhập viện cấp cứu trong tình trạng nguy kịch với tiên lượng xấu từ bác sĩ, trải qua những ngày hôn mê sâu, mất trí nhớ tạm thời và nhiều lần phẫu thuật đầu, toàn bộ mặt, vai và chân, anh Tươi mới có thể nhớ lại những gì xảy ra với mình. “Đi qua bên kia đường có việc, nhìn tới nhìn lui không thấy xe mà bước xuống 2 bước là bị đâm không biết gì nữa. Người gây tai nạn là học sinh lớp 12, cách nhà tôi có 1 km,” anh Tươi cho biết. Từ đầu năm đến nay, tuy số vụ tai nạn trên địa bàn tỉnh không nhiều nhưng tính chất, mức độ nghiêm trọng của tai nạn giao thông do độ tuổi thanh thiếu niên gây ra đã ở mức báo động. Theo Trung tá Nguyễn Trọng Nghĩa, Phó Trưởng phòng Cảnh sát Giao thông, Công an tỉnh Đắk Lắk: “Hậu quả tai nạn do lứa tuổi học sinh, sinh viên gây ra trên địa bàn tỉnh rất là nghiêm trọng. Có vụ việc nạn nhân bị tử vong, thậm chí có vụ cả nạn nhân và người gây tai nạn tử vong. Phòng CSGT đang xây dựng mô hình cổng trường an toàn, giao thông an toàn tại các trường học trên các tuyến quốc lộ.”

32. Tình trạng nghèo đói vẫn diễn ra khắp nơi

Tình trạng thiếu lương thực tại Dải Gaza đang ngày càng trầm trọng. Cơ quan Liên Hợp Quốc phụ trách người tị nạn Palestine (UNRWA) cho biết, lúa mì, bột mì và các nhu yếu phẩm khác đã bị cướp tại một số nhà kho của cơ quan này. “Đây là dấu hiệu đáng lo ngại về việc trật tự dân sự đang bắt đầu bị phá vỡ sau ba tuần chiến sự cùng với việc phong tỏa Dải Gaza,” Thomas White, quan chức UNRWA, nói. Một trong những nhà kho nằm ở Deir al-Balah, miền Trung Gaza, là nơi UNRWA lưu trữ vật tư từ các đoàn xe nhân đạo đi vào Gaza từ Ai Cập. “Nguồn cung trên thị trường đang cạn kiệt, trong khi viện trợ nhân đạo đến Dải Gaza bằng xe tải từ Ai Cập là không đủ,” UNRWA cho biết. “Nhu cầu của cộng đồng rất lớn, trong khi viện trợ chúng tôi nhận được lại rất ít ỏi và không đều đặn.”

33. Đồ rác thải công nghiệp gây ô nhiễm môi trường

Theo ghi nhận của phóng viên VTV tại một bãi chứa rác thải, khu vực này có thể chứa chất độc, vì toàn bộ rác ở đây đều là rác thải công nghiệp lẫn nhiều hóa chất được thải bỏ sau các ca sản xuất của doanh nghiệp. Trong vô số loại rác thải công nghiệp ở đây, phóng viên tìm thấy nhiều chất thải nằm trong danh mục chất thải công nghiệp nguy hại. Thay vì mang đến cơ sở xử lý do Bộ Tài nguyên và Môi trường cấp phép, các đối tượng mang đi đổ trực tiếp ra ngoài môi trường. Đổ xong rồi đốt, các đối tượng có thể đã dùng chiêu thức này để xóa dấu

vết hiện trường. Tuy nhiên làn khói độc bốc lên từ các đám cháy không còn cách nào có thể che giấu, khi theo gió bay xa, mang khí độc thốc thẳng vào nhà dân. Sau khi nhận được phản ánh, Trung tâm Quỹ đất huyện Đông Anh, đơn vị quản lý khu đất, đã có mặt kiểm tra, ghi nhận sự việc, trước mắt yêu cầu phía xã triển khai các biện pháp phun nước dập khói hạn chế khí độc phát tán; đồng thời đề xuất nhiều phương án để ngăn chặn tình trạng đổ trộm rác thải công nghiệp tại khu vực này.

34. Thực trạng sơn/vẽ quảng cáo có nội dung trái phép

Sáng 29/10, người dân đi tập thể dục phát hiện hàng loạt ghế đá ở công viên trên đường Lê Lợi, phường 1, TP. Vũng Tàu bị sơn vẽ website đánh bạc, mời gọi “thử vận may”, nhiều trò chơi bất hợp pháp như bài, đá gà, xổ số, casino... Không chỉ công viên này, hàng loạt ghế đá trên tuyến đường ven biển ngay công viên Bãi Trước và một số công viên khác cũng ghi nhận tình trạng bị in sơn đồ quảng cáo. Theo thống kê, trên địa bàn phường 1 có khoảng hơn 300 chiếc ghế các loại bị vấy bẩn bằng hình thức quảng cáo này. Lãnh đạo UBND phường 1 cho hay camera an ninh ghi lại hai thanh niên mang khẩu trang, chạy xe máy che biển số tiến hành sơn lên ghế đá vào rạng sáng nay, lúc vắng người. Phường huy động lực lượng xóa dòng quảng cáo, đồng thời báo cơ quan chức năng vào cuộc xử lý. Theo Nghị định 144, việc sơn, vẽ lên tường, công trình công cộng không được cơ quan thẩm quyền cho phép sẽ bị phạt lên tới 5 triệu đồng. Người vẽ có thể bị cấu thành tội hủy hoại tài sản được quy định ở Điều 178 Bộ luật Hình sự.

35. Tỷ lệ hút thuốc lá điện tử gia tăng

Tại Việt Nam, thời gian gần đây, số trường hợp ngộ độc do sử dụng thuốc lá điện tử được ghi nhận ở nhiều tỉnh, thành phố. Đáng chú ý, hầu hết các trường hợp này đều xảy ra ở lứa tuổi học sinh, trong đó có cả nữ giới. Một số trường hợp điển hình như: Ngày 1/10/2022, tại Khoa Cấp cứu, Bệnh viện Đa khoa Xanh Pôn (Hà Nội) đã tiếp nhận bệnh nhân sinh năm 2006 ở Thạch Thất, Hà Nội trong tình trạng hôn mê. Sau khi tỉnh, bệnh nhân đã nói có hút thuốc lá điện tử được bơm tinh dầu mua trên thị trường. Ngày 9/11/2022, một nam sinh 12 tuổi đã được đưa đến bệnh viện sau khi hút thuốc lá điện tử. Các bác sĩ đã lấy mẫu thuốc lá điện tử gửi Viện Pháp y Quốc gia để xét nghiệm độc tố. Kết quả trong thuốc lá điện tử có chất gây nghiện và đây chính là nguyên nhân khiến nam sinh ngộ độc. Ngày 5/12/2022, 7 học sinh lớp 3 tại quận Hoàng Mai, Hà Nội được đưa vào Khoa Nhi, Bệnh viện Bạch Mai cấp cứu trong tình trạng buồn nôn, đau đầu. Nguyên nhân là do các em đã thử hoặc hít phải

thuốc lá điện tử... Ở độ tuổi thanh thiếu niên, do thể chất đang phát triển nên khả năng gây hại nhiều hơn so với người trưởng thành. Nguy hiểm hơn, ở lứa tuổi này, các em thường có tâm lý thích tò mò nên càng dễ bị dụ dỗ, lôi kéo và nếu hút trong thời gian dài, thuốc lá điện tử sẽ gây rối loạn nhận thức, rối loạn cảm xúc, tâm thần, đặc biệt ảnh hưởng nặng nề nhất là suy giảm khả năng tư duy, sáng tạo trong học tập.

→ Để phòng, chống tác hại của thuốc lá, đặc biệt là thuốc lá điện tử đối với thanh thiếu niên, rất cần sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình trong việc tổ chức các buổi tuyên truyền cho các em biết về những tác hại của thuốc lá và thuốc lá điện tử. Giáo dục trẻ ý thức tuân thủ pháp luật, nội quy của nhà trường về việc nghiêm cấm mua bán, sử dụng các sản phẩm thuốc lá đối với học sinh.

36. Bạo lực học đường - chủ đề trong MV mới của Đỗ Hoàng

Dương

MV này là một sản phẩm âm nhạc nằm trong chuỗi dự án lớn của năm 2023 của Đỗ Hoàng Dương, được xây dựng như bộ phim ngắn với câu chuyện về học đường kịch tính, giàu cảm xúc. MV *Lời Hứa Bỏ Quên* cũng là dự án được đánh giá có mức đầu tư và chuẩn bị nhiều nhất so với tất cả các dự án từ trước đến nay của Đỗ Hoàng Dương, có cốt truyện cùng thời lượng như một phim ca nhạc. Để thực hiện MV này, Đỗ Hoàng Dương và ê-kíp đã di chuyển tới một làng chài ở Vũng Tàu, nhằm giúp kịch bản được hiện thực hóa chân thực nhất. Nam ca sĩ đã diễn xuất nhập tâm để khắc họa hình ảnh một học sinh trung học có hoàn cảnh đáng thương, nạn nhân của bạo lực học đường. “Chủ đề bạo lực học đường không quá xa lạ. Nhưng đôi khi những điều không xa lạ đó khiến mọi người cảm thấy bình thường và dễ bỏ qua. Nên ở MV này, Dương muốn cho mọi người thấy điều đó không hề bình thường, mà ảnh hưởng tới một người rất nhiều,” - Đỗ Hoàng Dương chia sẻ.

37. Phong trào vạch trần bạo lực ở Hàn Quốc

Bộ phim truyền hình Hàn Quốc về đề tài bắt nạt học đường *Glory* đã làm khuynh đảo dư luận, với câu chuyện quen thuộc mà không ít học sinh nước này đã từng gặp phải hay chứng kiến. Sức lan tỏa của bộ phim đã tiếp sức mạnh cho sự ra đời của *Hakpok #Metoo* - phong trào vạch trần bạo lực học đường Hàn Quốc. Rất nhiều tiếng nói cất lên, không chỉ là lời tố cáo, mà còn mang theo hy vọng chấm dứt vấn nạn nhức nhối này. Chị Pyo Ye-rim chỉ là một trong số nhiều nạn nhân bạo lực học đường tại Hàn Quốc hưởng ứng phong trào *Hakpok #Metoo* - những người sau nhiều năm im lặng đã quyết định lên tiếng vạch trần tình trạng

bạo lực học đường. Giới chuyên gia cho biết, tình trạng bắt nạt học đường tại Hàn Quốc diễn ra phổ biến, bất chấp nhiều nỗ lực ngăn chặn, trong khi đó là nơi trẻ có dành tới 16 tiếng mỗi ngày. Nhiều ý kiến cho rằng, hành vi bắt nạt thường không bị xử phạt ngay trong trường và thời hạn hiệu lực đối với những tội ác như vậy khiến nạn nhân khó đưa ra các cáo buộc nhiều năm sau đó. Một chuyên gia còn cho rằng, đây là đại dịch tại các trường học Hàn Quốc, một chấn thương tập thể mà quốc gia này cần phải xử lý. Bà Noh Yoon-ho - Luật sư chuyên điều tra các vụ bắt nạt học đường nói: “Bất kỳ người Hàn Quốc nào từng đi học đều ít nhất 1 lần là nạn nhân, hoặc chứng kiến những học sinh khác bị bắt nạt mà không được giúp đỡ. Tất cả chúng ta đều có những kỷ niệm đáng buồn như thế này.” Mặc dù những kẻ bắt nạt sau đó phải chịu hình phạt như bị công chúng lên án, bị ảnh hưởng tới công việc, song nhiều người cho rằng những hình phạt đó chưa đủ công bằng đối với nạn nhân. Theo các chuyên gia, vấn đề sẽ được giải quyết tốt hơn nhiều nếu có sự phối hợp của các nhà trường để đảm bảo ngăn chặn và xử phạt kịp thời hành vi bắt nạt ngay khi xảy ra sự việc.

38. Trẻ nhỏ tiếp xúc với bạo lực trên mạng

Một nghiên cứu đầu năm 2023 cho thấy các đề xuất từ thuật toán của YouTube đã gửi các video bạo lực và hình ảnh về súng cho trẻ em từ 9 tuổi trở lên. Nhiều video vi phạm chính sách của nền tảng đối với nội dung bạo lực hoặc đẫm máu. Nghiên cứu của Dự án Minh bạch Công nghệ, một tổ chức phi lợi nhuận của Mỹ cho thấy, YouTube đề xuất cả những video đồ họa về các vụ xả súng ở trường học, video huấn luyện súng và hướng dẫn chế tạo súng cho người dùng nhỏ tuổi. Trước đó, YouTube từng khẳng định, xóa nội dung độc hại và bảo vệ người dùng nhỏ tuổi là ưu tiên hàng đầu của nền tảng này. Tuy nhiên báo cáo mới lại cho thấy các quy tắc và nỗ lực kiểm duyệt nội dung của YouTube vẫn còn những kẽ hở.

39. Lối sống tiêu xài phung phí

Lối sống “làm đến đâu, tiêu đến đấy” từ *shibal biyong* là từ lóng kết hợp giữa từ đơn *shibal* (chửi thề trong tiếng Hàn) và *biyong* (chi phí), nghĩa chung là có đồng nào xài đồng đó. *Shibal biyong* xuất hiện lần đầu vào cuối năm 2016 trong một tweet với nội dung “đó là khoản chi mà tôi sẽ dùng nếu bị căng thẳng.” Mạng xã hội là một yếu tố khác thúc đẩy trào lưu *shibal biyong*. Hàn Quốc có tỷ lệ sở hữu điện thoại thông minh và thâm nhập Internet cao nhất trên thế giới. Hầu hết gen Y đều sử dụng Instagram, Facebook, và KakaoTalk, những nền tảng được coi là thánh đường tôn vinh các trào lưu nói trên.

40. Quán cà phê nổi tiếng bị chỉ trích vì khinh thường khách hàng

Ngày 17/10, một thành viên của quán cà phê Giảng (Hà Nội) gây chú ý khi đăng ảnh nam thần tượng Choi Siwon (Super Junior) ghé quán. Dòng trạng thái của người này hứng “gạch đá” trên mạng xã hội vì chứa lời lẽ thiếu tôn trọng đối với ngôi sao xứ Hàn. Bài viết này nhanh chóng thu hút sự quan tâm của đông đảo dân mạng, đặc biệt là cộng đồng người hâm mộ của Super Junior tại Việt Nam. Phần đa ý kiến cho rằng người này có thái độ “ra vẻ”, xem thường khách hàng, nhất là khi nghệ sĩ đình đám này đến uống cà phê một cách thân thiện, vui vẻ và không có nhu cầu được dùng miễn phí. Người hâm mộ Choi Siwon chỉ trích tài khoản này đăng bài khoe được sao quốc tế ghé thăm để thu hút sự chú ý nhưng lại có lời lẽ thiếu tôn trọng họ. Cũng vì phát ngôn của một cá nhân, quán cà phê nổi tiếng nhận nhiều bình luận tiêu cực trên mạng xã hội và bị nhiều người đánh giá 1 sao.

→ Đây có lẽ sẽ là một bài học lớn cho Cafe Giảng nói riêng và nhiều nhà hàng khác nói chung, cần tinh tế và xử lý khéo léo hơn khi gặp những vấn đề phản ánh của dư luận để tránh ảnh hưởng nhiều đến hậu quả kinh doanh sau này.

41. Thực trạng học lệch

Theo thống kê của Bộ GD-ĐT, Ngữ văn là môn có nhiều thí sinh bị điểm liệt nhất với 1.265 bài; tiếp đó là môn Tiếng Anh với 630 bài, môn Lịch sử 395 bài, môn Toán 345 bài... Điều đáng nói, không chỉ học sinh yếu, kém mà ngay cả các học sinh có học lực khá, giỏi cũng bị điểm liệt, thậm chí thủ khoa còn suýt trượt tốt nghiệp vì có một môn thi chỉ đạt hơn 1 điểm. Đơn cử như trường hợp một em học sinh lớp chuyên Toán Trường THPT Chuyên Thái Bình có điểm các môn thi khối B rất cao nhưng lại trượt tốt nghiệp vì bị điểm liệt môn Vật lý. Hay trong số các thủ khoa của kỳ thi năm nay có em Vũ Đức Anh (học sinh Trường THPT Quảng Xương 1, tỉnh Thanh Hóa) là thủ khoa khối A với 29,05 điểm. Dù điểm thi các môn Toán, Lý, Hóa (Toán: 9,8; Vật lý: 9,25 và Hóa học: 10) đều rất cao nhưng thí sinh này suýt trượt tốt nghiệp bởi môn Tiếng Anh chỉ đạt 1,4 điểm. Để tránh tình trạng học lệch như hiện nay, thiết nghĩ, thầy cô và phụ huynh cần chỉ rõ cho các em học sinh biết hậu quả của việc học lệch là tai hại và lâu dài như thế nào để các em điều chỉnh. Tất nhiên không ai có thể học tốt tất cả các môn nhưng các em cần xem trọng và phải nỗ lực đạt mức độ trung bình ở những môn học không phải thế mạnh của mình.

42. Trào lưu flex trên mạng xã hội, tích cực hay tiêu cực?

Trào lưu “flex” đang được giới trẻ Việt Nam hưởng ứng nhiệt tình. Độ nóng của từ này càng

được chứng minh khi nhóm “Flex đến hơi thở cuối cùng” được lập ra, thu hút sự quan tâm của đông đảo của cộng đồng mạng, với hơn 1,2 triệu thành viên chỉ sau khoảng 2 tháng. Đáng nói, lượng người tham gia nhóm này liên tục tăng nhanh theo từng giờ và chưa có dấu hiệu hạ nhiệt. Nhiều người cho rằng, nhìn ở góc độ tích cực, trào lưu này sẽ tạo động lực cho các bạn trẻ phấn đấu, học tập, rèn luyện để được như “con nhà người ta”. Tuy nhiên, “flex” quá đà cũng có thể để lại những áp lực vô hình cho các bạn trẻ đang trong giai đoạn đầu phấn đấu, học tập, chưa có nhiều thành tựu.

43. Trào lưu bỏ phố về quê

“Mình về quê nuôi cá và trồng thêm rau” là lời bài hát của Đen Vâu trong ca khúc *Bài Này Chill Phết*, đã trở thành câu nói vui có sức lan tỏa mạnh mẽ với nhiều người sau những áp lực mưu sinh nơi phố thị. Những năm gần đây, câu nói tưởng đùa vui ấy lại là sự lựa chọn của nhiều người trẻ khi dịch bệnh đã khiến công việc ở thành phố của họ bị đình trệ, mất thu nhập. Một ví dụ điển hình như Hải Yến (sinh năm 1994, quê ở Thái Nguyên) - cựu sinh viên khoa Mỹ thuật trường ĐH Sân khấu Điện ảnh Hà Nội đã liêu lĩnh về quê với vốn vện 3 bộ quần áo từ cách đây nhiều tháng. Có năng khiếu, tài năng vẽ nhưng Yến vẫn luôn đặt dấu hỏi trước những yêu cầu phát triển của chính bản thân mình. Do đợt nghỉ dịch kéo dài, họa cụ phần lớn đều để ở Hà Nội, nên Yến dành khoảng thời gian 3 tháng để thư giãn, học thêm kỹ năng trồng cây, nấu nướng. Đây là những công việc mà cô bạn tự nhận mình vụng về, tự ti sẽ không bao giờ làm được. Dần dần, cô bạn nghĩ đến việc phát triển nội dung số trên nền tảng mạng xã hội TikTok kết hợp với quảng bá, kinh doanh mặt hàng được xem là thế mạnh của vùng. Trước đó, trong quá trình làm nông, cải tạo lại khu vườn trồng rau, Yến thử quay lại video để đăng TikTok và không ngờ lại thu hút nhiều sự quan tâm của cộng đồng. Từ những video đầu tiên, Yến dần trở thành một TikToker và tận dụng không gian vườn quê để kiếm tiền nhờ những thước phim giản dị.

44. Lạm dụng chứng chỉ ngoại ngữ

Tại Hội nghị tổng kết năm học 2022 - 2023, ông Huỳnh Văn Chương, Cục trưởng Cục Quản lý chất lượng cho biết thực tế còn lộn xộn trong thi chứng chỉ ngoại ngữ nước ngoài và một phần lớn do nhu cầu thi chứng chỉ để xét tuyển của học sinh tăng đáng kể. Tính đến hết ngày 15/8, Bộ GD&ĐT đã ban hành 45 quyết định phê duyệt liên kết tổ chức thi cấp chứng chỉ năng lực ngoại ngữ đối với sáu ngôn ngữ (tiếng Anh, tiếng Đức, tiếng Hàn, tiếng Hoa, tiếng Nhật và tiếng Trung). Hiện 11 cơ sở tổ chức thi cấp chứng chỉ của nước ngoài và 95

lượt cơ sở tổ chức thi cấp chứng chỉ của Việt Nam với 137 địa điểm thi trên toàn quốc. Một số địa phương đã không thực hiện đúng chỉ đạo của Bộ về việc tăng cường quản lý liên kết tổ chức thi cấp chứng chỉ năng lực ngoại ngữ của nước ngoài, khiến nhiều tổ chức/đơn vị tổ chức thi và cấp chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế sau ngày 10/9/2022 khi chưa được Bộ phê duyệt.

→ Do đó, chúng ta không nên thần thánh hóa quá tấm bằng ngoại ngữ mà mỗi phụ huynh nên ưu tiên tạo môi trường, hiểu rõ mục tiêu và mong muốn dài lâu cho con em mình. Không dựa quá nhiều vào tấm bằng này để quyết định cả tương lai về sau của con em mình.

45. Người trẻ ngày càng phụ thuộc điện thoại và thiếu kỹ năng

Tiến sĩ tâm lý Giang Thiên Vũ, Trường ĐH Sư phạm TP.HCM, nhận định việc lệ thuộc vào smartphone được xem là hiển nhiên với người trẻ trong bối cảnh xã hội hiện tại. Hầu hết các hoạt động học tập hoặc sinh hoạt đều có thể “số hóa”. Chỉ cần chiếc smartphone trong tay, bất kỳ ai cũng có thể sở hữu cả... thế giới. Do đó, việc lệ thuộc vào smartphone là điều tất yếu phải xảy ra. Dù muốn dù không thì chúng ta bắt buộc phải thừa nhận rằng smartphone là sản phẩm của thời đại,” tiến sĩ Vũ nói. Cũng theo tiến sĩ Vũ, trên thế giới đã có những nghiên cứu minh chứng về mối liên hệ nghịch giữa lệ thuộc smartphone và kỹ năng sống. “Nếu mức độ lệ thuộc smartphone càng cao thì khả năng thực hành các kỹ năng xã hội càng thấp. Ở VN vẫn còn hạn chế các nghiên cứu về mối quan hệ này nên chưa thể kết luận được. Tuy nhiên, trong một số trường hợp mà tôi đã hỗ trợ tâm lý có liên quan đến việc thiếu hụt, hạn chế kỹ năng sống, đa phần các bạn đều có biểu hiện của việc lạm dụng smartphone và tự cô lập mình với các mối quan hệ thực tế, dẫn đến việc thiếu kỹ năng ngày càng trầm trọng hơn,” tiến sĩ Vũ cho hay.

→ Do đó, chúng ta cần tập thói quen rèn luyện trí nhớ một cách thường xuyên. Và thay vì cứ chăm chú tìm kiếm trên internet thông qua smartphone thì hãy chăm đọc sách, tài liệu... để tích lũy, ghi nhớ tri thức nhằm ứng dụng vào học tập, công việc, cuộc sống. Mỗi khi giải quyết các vấn đề, người trẻ hãy tự tin vào bản thân, đừng quá dựa dẫm vào smartphone khi mà bản thân vẫn có thể tự động não để phân tích, suy nghĩ tìm câu trả lời. Hãy sử dụng smartphone đúng cách, đúng liều và đúng lượng.

